

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 201/03-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Š. Š., bytom L. 477, zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., vo veci porušenia jeho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky obcou Lekárovce, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. Š. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2003 doručená sťažnosť Š. Š., bytom L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., vo veci porušenia jeho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) obcou Lekárovce.

Sťažovateľ kandidoval vo voľbách, ktoré sa konali 6. a 7. decembra 2002, do Obecného zastupiteľstva v obci Lekárovce. V týchto dňoch „v presne nezistenom čase v obci Lekárovce, v budove kultúrneho domu počas volieb do orgánov samosprávy obce,

doposiaľ neznámy páchatel“ mal podľa vyjadrenia sťažovateľa „vedome nesprávne sčítať hlasy odovzdaných kandidátov na poslanca obecného zastupiteľstva, čím bolo sťažovateľovi zmarené jeho zvolenie za poslanca obecného zastupiteľstva.“ Toto vyplynulo z dodatočného prepočítania hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom, ktoré sa vykonalo v rámci trestného konania začatého na základe trestného oznámenia sťažovateľa. Z prepočítania hlasovacích lístkov vyplynulo, že sťažovateľ získal taký počet hlasov, ktorý ho oprávňuje (by oprávňoval) vykonávať funkciu poslanca obecného zastupiteľstva. Keďže výsledky volieb už boli vyhlásené a nebola proti nim podaná v zákonnej lehote volebná sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, sú aj právoplatné. Z toho dôvodu nemá sťažovateľ právny prostriedok na to, aby vyvolal prostredníctvom volebnej sťažnosti zmenu výsledkov volieb, a tým sa ujal výkonu poslaneckého mandátu, na ktorý získal právny nárok na základe skutočných (nie deklarovanych) výsledkov volieb. O tom, že došlo k porušeniu zákona pri sčítavaní hlasov, sa podľa svojho vyjadrenia sťažovateľ dozvedel až po tom, ako boli v rámci trestného konania prepočítané hlasy odovzdané jednotlivým kandidátom. Vyšetrovateľ Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru Michalovce uznesením sp. zn. ČVS: OUJP-8/10-2003 z 10. júna 2003 trestné stíhanie vo veci trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb alebo referenda podľa § 177 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť neznámy páchatel v zmysle § 173 ods. 1 písm. f) Trestného zákona prerušil, no len z dôvodu, že sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči konkrétnej osobe, konštatujúc, že skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, sa stal. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. júla 2003. Keďže sťažovateľ splnil podľa svojho názoru podmienky pre prístup k volenej funkcii a napriek tomu ju nemôže vykonávať, došlo k porušeniu jeho základného práva upraveného v čl. 30 ods. 4 ústavy, a to na základe porušenia zákona nesprávnym sčítaním hlasov, resp. manipuláciou s výsledkami volieb, t. j. nezákonnosťou volieb. Sťažnosť sťažovateľa smeruje proti obci Lekárovce ako porušiteľovi sťažovateľom označeného základného práva, pretože podľa názoru sťažovateľa obec Lekárovce svojím postupom pri príprave a počas priebehu volieb konaných v dňoch 6. - 7. decembra 2002 zanedbala opatrenia na zabezpečenie priebehu volieb (osobitne priebehu zisťovania ich výsledkov). V dôsledku nedostatkov v organizačno-technickom zabezpečení priebehu volieb do orgánov samosprávy obce Lekárovce došlo podľa názoru sťažovateľa k manipulácii s hlasovacími lístkami odovzdaných tomu-ktorému kandidátovi.

Ak by si podľa sťažovateľa obec Lekárovce riadne plnila svoje povinnosti ustanovené zákonom, k porušeniu zákona, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa by nedošlo.

Podľa názoru sťažovateľa je daná právomoc ústavného súdu, pretože si nemôže uplatňovať v trestnom konaní náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená, pretože toto konanie bolo prerušené a voči tomuto uzneseniu o prerušení konania nemá sťažovateľ k dispozícii opravný prostriedok. Lehotu na podanie sťažnosti sťažovateľ podľa jeho názoru zachoval, pretože uznesenie o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť 4. júla 2003 a sťažovateľ odoslal sťažnosť ústavnému súdu poštou 4. septembra 2003.

Sťažovateľ od ústavného súdu požaduje prijať vo veci samej tento nález:

„1. Základné právo Š. Š. na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok upravené v čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom obce Lekárovce počas volieb do orgánov samosprávy obcí konaných v dňoch 6. - 7. decembra 2002 porušené bolo.

2. Š. Š. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré mu je obec Lekárovce povinná zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Obec Lekárovce je povinná nahradiť Š. Š. do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia trovy konania vo výške ...,- Sk (slovom...slovenských korún) na bankový účet advokáta JUDr. J. K., M.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnený návrh je potrebné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva upraveného v čl. 30 ods. 4 ústavy obcou v súvislosti s jej postupom počas volieb do orgánov samosprávy obce konaných v dňoch 6. - 7. decembra 2002.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy „Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným funkciám.“.

Ústavný súd skúmal, či sa obec pri plnení jej zákonom ustanovených úloh spojených s priebehom volieb a zisťovaním ich výsledkov v dňoch 6. - 7. decembra 2002 počas konania volieb dopustila takého konania, ktoré by viedlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa.

Podľa § 52 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) všetky pomocné prostriedky, najmä volebné miestnosti a potreby pre ne, obálky a pomocné pracovné sily zabezpečujú pre volebné komisie obce. Pokiaľ ide o prípravu volieb týkajúcu sa prípravy vo volebnej miestnosti, priebehu hlasovania a zisťovania výsledkov volieb, volebný zákon neukladá obci žiadne osobitné povinnosti, naopak, ukladá povinnosti volebnej komisii, resp. predsedovi volebnej komisie. Úlohou predsedu volebnej komisie je podľa § 28 ods. 1 volebného zákona skontrolovanie volebnej schránky a prenosnej volebnej schránky a ich zapečatenie ešte pred začatím volieb. Rovnako patrí predsedovi volebnej komisie povinnosť (ak sa voľby konajú v dvoch dňoch) po skončení prvého dňa zabezpečiť zapečatenie volebnej schránky a prenosnej volebnej schránky tak, aby sa znemožnilo vkladať do nich hlasovacie lístky a má povinnosť spolu s ostatnými volebnými spismi ich uložiť na bezpečné miesto. Čo sa týka zabezpečenia samotného priebehu hlasovania, tu plní úlohy volebná komisia. Po uplynutí hodiny určenej na ukončenie hlasovania (§ 35 volebného zákona) sa volebná miestnosť uzavrie a predseda okrskovej volebnej komisie vyhlási hlasovanie za ukončené. Pri zisťovaní výsledku volieb po ukončení hlasovania dá predseda volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a potom dá otvoriť volebnú schránku. Postupuje pritom podľa § 36 a § 37 volebného zákona. Svoju činnosť ukončuje volebná komisia tak, že zapečatí hlasovacie lístky a zoznamy voličov a odovzdá ich spolu s ostatnými volebnými spismi obci do úschovy.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obec sa reálne dostane do kontaktu (styku) s hlasovacími lístkami, obálkami, zoznamami voličov a s ostatnými volebnými spismi pred samotným začiatkom volieb a potom až po zistení výsledkov volieb. Od momentu začatia hlasovania až do momentu zistenia výsledkov volieb obec teda reálne nemá možnosť manipulovať s hlasovacími lístkami, s priebehom a zisťovaním výsledku volieb potvrdených volebnou komisiou. To nakoniec sťažovateľ ani netvrdí. V čom malo však dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prístup k volenej funkcii poslanca obecného zastupiteľstva zo strany obce, sťažovateľ nekonkretizuje a bližšie neodôvodňuje. Porušenie svojho základného práva spája však s nezabezpečením nerušeného priebehu volieb

a pokojných podmienok na riadne sčítavanie hlasov, ktoré priradzuje k pomocným prostriedkom uvedeným v § 52 ods. 1 volebného zákona.

Pretože obec do samotného volebného procesu aktívne nevstupuje, naopak, plní len pomocné a archivačné úlohy spojené s voľbami, nie je ani subjektom spôsobilým porušiť základné právo sťažovateľa upravené v čl. 30 ods. 4 ústavy.

Vzhľadom na absenciu príčinnej súvislosti medzi tvrdením sťažovateľa a reálnym postavením obce a jej úlohami počas priebehu volieb a zisťovaní ich výsledkov ústavný súd uzavrel, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2003